

UVODNE BESEDE

Leto 2012 je evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami. Leto nam daje priložnost za razmislek o dejstvu, da Evropejci živimo dlje kot kdajkoli prej. Istočasno lahko razmislimo, kako smo vključeni v družbo v poznejših letih življenja. Veliko aktivnosti bo osredotočeno na to, kako lahko inovacije uresničujejo nove rešitve za prihodnje izzive družbe na področjih zaposlovanja, izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva. Predstavljamo vam povzetek iz moderiranega dogodka z naslovom: Medgeneracijsko učenje – naša odločitev za prihodnost sožitja. Iskreno upam, da vas bomo spodbudili, da bi dobili še več takšnih odličnih dogodkov in projektov, ki se zavzemajo za medgeneracijsko sodelovanje in sožitje.

Predstavljamo vam dva projekta Andragoškega zavoda Ljudska univerza Velenje in Ljudske univerze Ajdovščina, ki sta prejela nagrado Jabolko kakovosti za najboljše zaključene projekte v okviru CMEPIUS-a. Nekaj pozornosti je namenjeno geslom na področju izobraževanja odraslih, objavljenih v Slovenski nacionalni enciklopediji SLOVENIKA, ki je izšla pred kratkim. Predstavljamo vam izobraževanje odraslih kot področje medresorskega usklajevanja, ki bo eno izmed ključnih razvojnih projektov v letošnjem letu. Seznanjamo vas z mnenjem o (ne)izdaji potrdila o vpisu udeležencem izobraževanja odraslih, v katerem opozarjamo na še posebej aktualno problematiko pri opredeljevanju statusov udeleženca v izobraževanju odraslih. Dodali smo še našo oceno. Na koncu smo objavili informacijo o Tretji mednarodni konferenci ESREA v Ljubljani, ki bo potekala v okviru omrežja Izobraževanje in učenje starejših (ELOA).

Vljudno vabimo bralce, da nam posredujejo prispevke, komentarje, dobre primere iz prakse. Tudi letos je priložnost, da se preko glasila družimo vsi, ki imamo veliko zavzetosti za razvoj izobraževanja odraslih, profesionalne kilometrine, vztrajnosti in strokovnega poguma pri zavzemanju za nove strokovne rešitve.

V prejšnji številki se je pojavil tiskarski škrat in tako je na strani 11 narobe zapisano ime publikacije, ki se pravilno glasi: V tretjem gre rado; Slavica Borka Kucler, vodja promocijske kampanje 'Zgledi vlečejo'.

Veliko užitkov ob prebiranju tokratne številke informativnega glasila.

Mag. Darja Zorko Mencin, odgovorna urednica (darja.zorko@gmail.com)

MEDGENERACIJSKO UČENJE – NAŠA ODLOČITEV ZA PRIHODNOST SOŽITJA

Velikokrat smo slišali, da stari in mladi ne gredo skupaj. Pa vendar, in ne glede na razlike, so stari in mladi vedno sodelovali med seboj. Za preteklost je bilo značilno neformalno sodelovanje, posebej prisotno znotraj razširjene družine. Prenos znanja, veščin, kompetenc in tudi vrednot med generacijami je staro toliko kot človeštvo, saj so se mlade generacije vedno učile od starejših.

Tehnološki razvoj, industrializacija in hitre družbene spremembe, ki so se začele v prejšnjem stoletju, ter

demografske spremembe (zniževanje stopnje rodnosti in podaljševanje življenjske dobe) nas silita, da usmerjeno, sistematično in ne zgolj neformalno razmišljamo o solidarnosti med generacijami. Medgeneracijsko sožitje in sodelovanje namreč zahteva večjo pozornost države, civilne družbe in strokovnjakov.

Zato smo se v Združenju izobraževalnih institucij, g.i.z. odločili, da na temo medgeneracijskega učenja in sožitja pripravimo dvodnevno moderirano srečanje. Ministrstvo za šolstvo in šport je prepoznalo kakovost programa, ga na razpisu za izobraževanje odraslih izbralo in ga v celoti financiralo.

Na srečanje smo povabili stare in mlade, učitelje, strokovnjake za izobraževanje odraslih, študente, zaposlene in brezposelne, članice združenj za izobraževanje odraslih in nevladnih organizacij, predstavnike podjetij in gospodarskih združenj..., da bi zagotovili čim večjo raznolikost v starosti, izkušnjah, pogledih, idejah... To nam je zelo dobro uspelo, saj smo se 14. in 15. oktobra 2011 v svetlih in urejenih prostorih Hotela Stil v Ljubljani zbrali predstavniki štirih generacij v starosti od 20 do 70 let in še malo več, skupaj s predavateljico, moderatorji in gosti okrogle mize nas je bilo 55. Od 50-ih udeležencev jih je bilo kar 17 iz nevladnih organizacij, 6 je bilo predstavnikov iz podjetij, 5 študentov, 4 iz članic ZLUS-a, prav toliko iz šol in vrtcev, 2 udeležence iz vladnih organizacij, 3 iz našega združenja, po 1 predstavnik iz ADS-a, DOIOS-a in SU3ŽO, 5 fizičnih oseb in 1 udeleženec iz Gospodarske zbornice.

Srečanje sva moderirala s kolegom Marjanom Jarnjakom, okroglo mizo na temo dobrih praks je odlično izpeljal Dušan Sušnik (z gosti iz MORS-a, Zveze tabornikov Slovenije in dvojezične osnovne šole), s teoretičnimi osnovami nas je strokovno, kratko, jedrnato in udarno seznanila mlada predavateljica Tanja Hozjan. Dinamične metode dela: polje sproščene komunikacije, vrtiljak z diplomatom, bliskavica, svetovna kavarna, možganska nevihta, razprave, okrogla miza, vaje v skupinah, nastopi, predavanje, individualno delo, storyboarding ... so omogočile, da je bilo srečanje kratkočasno, saj je bilo zelo interaktivno in vodeno tako, da so skoraj ves čas sodelovali vsi udeleženci, ki so aktivno soustvarjali vsebino.

In vsebine? Razsežnosti staranja ter evropski dokumenti, ki govorijo o problemu in razsežnosti staranja; izzivi starostne segregacije in paradoks staranja; o različnih generacijah (veterani, otroci blaginje, generacija X in generacija Y), medgeneracijsko učenje: kaj se lahko mlajši naučijo od starejših in kaj starejši od mlajših, koristi medgeneracijskega učenja za posameznike, podjetja, nevladne organizacije, društva, lokalno okolje, na nacionalni ravni; značilnosti organizacij, ki spodbujajo medgeneracijsko učenje; medgeneracijsko učenje in medgeneracijsko sožitje; soodvisnost generacij in soodvisnost znanja; cilji medgeneracijskega učenja, medgeneracijsko komuniciranje /medgeneracijski dialog – kako ga vzpostaviti?, ravni prenosa znanja med generacijami, medgeneracijski programi – trije osnovni modeli glede na vključenost; tehnike, metode, pristopi za medgeneracijsko učenje; kriteriji presoje učinkovitosti medgeneracijskih programov; primeri dobrih praks: česa se lahko naučimo iz njih in kaj lahko takoj uporabimo?, učinki medgeneracijskega učenja in sožitja; temeljne veščine in spretnosti, ki jih potrebujemo za medgeneracijsko učenje.

Na srečanju je nastal **obsežen vsebinski zapis** (na 79-ih straneh) ugotovitev, idej, predlogov in tudi slikovnega materiala, ki je na voljo na spletnih straneh združenja:
http://www.zii.si/index.php?option=com_content&task=view&id=252&Itemid=1

Skupna ocena srečanja 92,44%, (4,62), vzdušje 99,56% (4,98), primernost tem/vsebina 92,44% (4,62); potek srečanja/hitrost, metode 94,22% (4,71).

In izplen? Kot je zapisala ena izmed udeleženk: »Prijetno vzdušje, pripravljenost vseh udeležencev za sodelovanje, odlični predavatelji, moderatorji in somoderatorji, povsem ustrezen prostor in pogostitev ... Vse to je vplivalo na odličen zaključek srečanja – nove ideje za povezovanje generacij, nova poznanstva, predvsem dva izredno lepo preživeta dneva v družbi somislečih. Izvrstno!«

In še v razmislek prekrasen video: Kaj je to? Vrabec. Oče in sin.
<http://www.youtube.com/watch?v=UgpF1GjxDCI&feature=related>

Karin Elena Sánchez, moderatorka srečanja in sekretarka Združenja izobraževalnih institucij 2005 - 2011, g.i.z. (zii.sekretarka@gmail.com)

NAGRADI ZA PRVO IN TRETJE MESTO ANDRAGOŠKEMU ZAVODU - LJUDSKI UNIVERZI VELENJE IN LJUDSKI UNIVERZI AJDOVŠČINA

Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) je lani že sedmič podelil **Jabolka kakovosti** - nacionalne nagrade najbolj kakovostnim partnerskim, razvojnim in drugim oblikam projektov, ki jih pokriva CMEPIUS. Med nagrajenci sta bila tudi Andragoški zavod – Ljudska univerza Velenje in Ljudska univerza Ajdovščina, članici Zveze ljudskih univerz Slovenije. Slavnostna govornica na dogodku je bila soproga predsednika Republike Slovenije, gospa Barbara Miklič Türk.

Jabolka kakovosti so se v letu 2011 podeljevala trem najboljšim zaključenim projektom v kategorijah Comenius Šolska partnerstva, Comenius Regio partnerstva, Erasmus, Grundtvig Učna partnerstva, Leonardo da Vinci Prenos inovacij in Leonardo da Vinci Partnerstva. Ljudski univerzi sta prejeli prvo – Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje in tretjo nagrado – Ljudska univerza Ajdovščina v kategoriji Grundtvig Učna partnerstva.

Andragoški zavod – Ljudska univerza Velenje je prejela nagrado za projekt »**Vseživljenjska telenovela**«. Projekt je nastal ob ugotovitvah, da veliko oseb, predvsem žensk v tretjem življenjskem obdobju spremlja telenovele, ki se predvajajo na različnih TV – kanalih. S partnerji v projektu so udeleženi osebami omogočili učenje španskega jezika, jih spodbudili k uporabi računalniškega omrežja, predvsem z uporabo elektronske pošte ter foruma, jih naučili snemalnih tehnik in digitalne fotografije, projekt je pripomogel tudi k razvoju lastne ustvarjalnosti in socialnih kompetenc.

Ljudska univerza Ajdovščina je prejela nagrado za projekt »**V dvoje gre! – Izmenjava znanja kot most med generacijami**«. V projekt so bili vključeni še partnerji iz Poljske, Slovaške, Malte, Portugalske, Francije, Turčije in Grčije, sodelovali pa sta tudi Osnovna šola Dornberk in Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani. Cilj projekta je bil generacijsko sožitje med mladimi in starejšimi. Projekt je temeljil na sodelovanju mladih s starejšimi, na prenosu računalniških znanj na eni strani in na prenosu izkušenj in spretnosti starejših na drugi strani.

Starejši, ki so se vključili v projekt, so pridobili predvsem informacijsko – komunikacijske spretnosti, samozaupanje in samospoštovanje, mladi udeleženci predvsem znanje zgodovine in osveščenost o družbenih spremembah v njihovi skupnosti.

mag. Igor Kotnik, ZLUS (igor.kotnik@zlus.si)

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENSKI NACIONALNI ENCIKLOPEDIJI SLOVENIKA

Pri Mladinski knjigi je pred kratkim izšla Slovenska nacionalna enciklopedija – Slovenika. Zanimalo nas je, kako sta z gesli vključena izobraževanje odraslih in andragogika.

Enciklopedija objavlja tri gesla, ki so pomembna za naše področje, to so: **vseživljenjsko učenje, izobraževanje odraslih in andragogika**. V nadaljevanju v celoti predstavljamo prvi dve; izvedeli smo, da je njun avtor dr. Zoran Jelenc.

Poleg tega so z našega področja v Sloveniki še tale gesla: ljudska univerza (str. 734), Zoran Jelenc (487), Ana Krajnc (636) in Janko Muršak (850). Pogrešamo geslo '**univerza za tretje življenjsko obdobje**', saj so se te ustanove pri nas tako razširile in razvile dejavnosti, po katerih so v samem vrhu tovrstnih dejavnosti v Evropi.

Vseživljenjsko učenje

Učenje v vseh življenjskih obdobjih, za vse vloge, ki jih posameznik prevzema. Z vseživljenjskim učenjem se izboljšajo znanje in spretnosti, značajske poteze, vrednote, odnos do sebe in drugih ter druge osebne lastnosti. Koncept vseživljenjskega učenja opredeljuje obe temeljni področji vzgoje in izobraževanja, začetno za otroke in mladino ter nadaljevalno za odrasle, kot enakopravna in enakovredna dela celotnega sistema vzgoje in izobraževanja. **Vseživljenjsko učenje** je temeljni pogoj za ustrezno sistemsko razvijanje izobraževanja odraslih. Z uveljavljanjem v.u. se pri vzgoji in izobraževanju razvijajo: zavedanje ljudi, da imajo vse življenje pravico do učenja in izobraževanja; razvijanje kakovostnih in prožnih možnosti za nenehno učenje; zviševanje ravni vseh vrst pismenosti; zadovoljitev različnih interesov (izobraževanje in učenje za osebni razvoj in dejavno državljanstvo); uporaba učenja kot temeljnega vira in gonilne sile za razvoj lokalnih in regionalnih območij ter za razvoj socialnih omrežij; pospeševanje razvoja '**učeče se družbe**' in '**družbe, ki temelji na znanju**'; spodbujanje mobilnosti v izobraževanju in zaposlovanju. Vseživljenjsko učenje sestavljajo šolsko in zunajšolsko formalno in neformalno izobraževanje, tudi naključno in priložnostno ter bolj ali manj vodeno samostojno učenje. Razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij je omogočil, da tudi tako izobraževanje lahko poteka na daljavo, navadno ob pomoči mentorjev in svetovalcev. Program vseživljenjskega učenja ima v zadnjih dveh desetletjih močno politično podporo v EU, 2007 je njegovo

pomembnost za Slovence potrdilo tudi Ministrstvo za šolstvo in šport RS. – Lit: **'Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji'**, 2007.

Izobraževanje odraslih

Celota organiziranih izobraževalnih procesov različne vsebine, stopnje in uporabljenih metod. V teh procesih osebe razvijajo svoje zmožnosti, bogatijo svoje znanje, izboljšujejo ali spreminjajo strokovno in poklicno usposobljenost, stališča in vedenje, da bi se lahko polnovredno osebno razvijale in sodelovale pri oblikovanju uravnoveženega in neodvisnega socialnega, gospodarskega in kulturnega razvoja. **Odrasli je kot udeleženec izobraževanja oseba, ki se vključi v izobraževanje po tem, ko je končala začetno izobraževanje** (tj. od otrokovega vstopa v šolo do izstopa na katerikoli stopnji šolanja). Zato se izobraževanje odraslih imenuje tudi **nadaljevalno izobraževanje**, ki z izobraževanjem otrok in mladine ali začetnim izobraževanjem sestavlja celotni sistem vzgoje in izobraževanja; izobraževanje odraslih je enakovredno in enakopravno področje sistema vzgoje in izobraževanja. V nadaljevalno izobraževanje lahko človek vstopa večkrat in v različnih obdobjih (npr. univerza za 3. življenjsko obdobje). Izobraževanje odraslih ločimo na formalno (za pridobitev javno veljavnega spričevala) in neformalno. Način izpeljave formalnega izobraževanja je strogo določen, neformalno pa je zelo raznovrstno, od bolj formaliziranega do takega brez zahtev o načinu izpeljave. K izobraževanju odraslih štejemo tudi različne možnosti samostojnega učenja (z več ali manj pomoči) in tudi priložnostno ter neformalno učenje. Izobraževanje odraslih je lahko šolsko in zunajšolsko, razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij je omogočil, da lahko poteka na daljavo, po elektronskih medijih (e-izobraževanje in učenje) ter z mentorji in svetovalci. Razvoj izobraževanja odraslih je v Sloveniji sledil nekaterim zgledom po svetu. To je v preteklosti veljalo za oblike prosvetljevanja v 19. stoletju (nedeljske šole, čitalnice), zdaj se razvija v različnih ustanovah (ljudske univerze, zasebne izobraževalne organizacije, šole in izobraževalni centri v podjetjih), pomembni izvajalci so tudi društva in organizacije civilne družbe. — Lit: Zoran Jelenc: **Strategija in koncepcija izobraževanja odraslih**, 2000.

Mag. Darja Zorko Mencin (darja.zorko@gmail.com)

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH KOT PODROČJE MEDRESORSKEGA SODELOVANJA

Izobraževanje odraslih je v Sloveniji zdaj upravno razdeljeno med tri ministrstva – Ministrstvo za šolstvo in šport (MŠŠ), Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVŠZT). Poleg tega, da na nobenem od navedenih ministrstev nima ustreznega položaja (na MŠŠ, ki je osrednji resor za področje vzgoje in izobraževanja, spada izobraževanje odraslih v **'Direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih'**, kar je bolj administrativna kot ustrezna vsebinska razporeditev), med navedenimi resorji ni ustrezno sistemsko urejeno njihovo usklajevanje. Takó sistemsko razcepljeno izobraževanje odraslih nima dobrih možnosti za celovit razvoj in tudi ne za ustrezno zakonsko ureditev. Na lokalni ravni izobraževanje praviloma ni upravno urejeno.

Če želimo učinkovito slediti sodobnim smerem razvoja vzgoje in izobraževanja, ki ga označujeta **'paradigmatični premik od izobraževanja k učenju'** (Dohmen 1996), filozofija vseživljenjskosti učenja in postopno preraščanje zdajšnjih družb k 'učecim se družbam', se bo moralo spremeniti upravljanje vsega izobraževanja, še posebno

izobraževanja odraslih. Izhajamo iz vseživljenjskosti učenja kot **vodilnega načela vsega učenja in kot temeljne družbeno-razvojne strategije** (Strategij VŽU, str. 7).

To zahteva aktivno vključitev **vseh resorjev** pri oblikovanju ponudbe učenja in izobraževanja, tako formalnega kot neformalnega. Zagotoviti je treba medresosko sodelovanje in določiti: kakšne upravne enote potrebujemo, kako urediti sodelovanje med njimi; če že ni sporno, da je matični resor za izobraževanje MŠŠ, je pomembno, kako se usklajevati pri ugotavljanju in presojanju potreb po izobraževanju in vsebin izobraževanja z drugimi resorji, ki jih mora matični resor ne le upoštevati, temveč tudi aktivno včlenjevati v načrtovanje in izpeljavo programov in dejavnosti; kako urediti to usklajevanje na državni in kako na lokalni ravni?

V nalogi bomo:

- s pregledom dokumentov izbranih resorjev ugotovili, kako obravnavajo izobraževanje zaposlenih na svojem področju;
- z enostavnim vprašalnikom ugotovili njihovo stališče glede upravljanja izobraževanja odraslih in medresorskega usklajevanja na državni ravni,
- organizirali enodnevni republiški posvet z udeležbo kompetentnih predstavnikov vseh resorjev;
- sprejete sklepe in predloge posredovali pristojnim in odgovornim državnim organom ter strokovni javnosti.

S tem želimo opozoriti na zdajšnje pomanjkljivosti pri upravljanju izobraževanja odraslih in medresorskega usklajevanja (MŠŠ, MDDSZ, MVŠZT, druga ministrstva – gospodarstvo, kmetijstvo-gozdarstvo-prehrana, kultura, zdravje, obramba, notranje zadeve, pravosodje, finance, promet in zveze, okolje in prostor idr.). Pričakujemo, da nam bodo izidi projekta omogočili uporabo ugotovitev za zakonsko in sistemsko urejanje izobraževanja odraslih na državni in lokalni ravni. Tako razvito izobraževanje odraslih bo omogočalo realizacijo prednostnih področij v skladu z Resolucijo Nacionalnega programa RS ter Letnimi programi izobraževanja odraslih.

Projekt, ki bo potekal v letu 2012, bo institucionalno izpeljan v sodelovanju z ACS, sofinanciralo ga bo Ministrstvo za šolstvo in šport. Vodja projekta bo dr. Zoran Jelenc, ki bo za izpeljavo naloge izbral kompetentne sodelavce iz ADS in ACS.

Dr. Zoran Jelenc

MNENJE O (NE)IZDAJI POTRDILA O VPISU UDELEŽENCEM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Kot smo že večkrat opozorili pristojne institucije je v izobraževanju odraslih terminološka zmeda, ki uporablja tudi dve različni poimenovanji: izobraževanje odraslih (ustaljen izraz tudi v Zakonu o izobraževanju odraslih) in izredno izobraževanje (uporaba v Navodilih za prilagajanje...).

Zakaj je pomembno, da smo terminološko natančni: ker se uporabljajo tudi termini redni in izredni študij, ter redni in izredni študenti, kar ne velja za izobraževanje odraslih, kjer ne ločujemo rednih in izrednih udeležencev izobraževanja odraslih, ampak poznamo samo **udeležence izobraževanja odraslih**. Zakon o izobraževanju odraslih udeležencev ne diferencira.

Za vse udeležence, ne glede na obliko izobraževanja, velja, da ob vpisu dobijo potrdilo o

vpisu in 3. člen Zakona o izobraževanju odraslih (ZIO) navaja: **»Oseba, ki se vključi v izobraževalni program za odrasle, pridobi status udeleženca izobraževanja odraslih.«** V 4. členu ZIO pa so navedene tudi vse pravice udeležencev izobraževanja odraslih, ki se izobražujejo po javno veljavnih programih izobraževanja. V 5. členu je navedeno, kdaj preneha status udeležencu izobraževanja odraslih: **»...ko udeleženec uspešno konča izobraževanje ali z izpisom iz izobraževanja...«**

V Navodilih o prilagajanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja (v nadaljevanju Navodila) so v 3. členu navedene oblike izobraževanja, med katerimi je povsem enakovredna oblika samostojno učenje udeleženca in drugo učno delo, ki ga udeleženec izpeljuje sam (t.i. samoizobraževalec). V 2. členu Navodil je jasno navedeno, da gre za organizacijski model, kjer se **»udeleženec izobražuje sam, brez sodelovanja v učni skupini«**. Podobno je tudi e-izobraževanje, ki naj bi ga vedno bolj spodbujali in razvijali. Če ima udeleženec osebni izobraževalni načrt in mu s tem zagotovimo tudi njegovo uresničevanje in napredovanje, ni nobenega razloga, da mu ne bi izdali potrdila o vpisu.

Nikjer ni eksplicitno navedeno ločevanje udeležencev po statusu. Udeležencu se ob vpisu izda (predpisi o javnih listinah) Potrdilo o vpisu (nikjer ni omenjen status, niti, da ga potrdilo o vpisu zagotavlja), ki se izda takoj ob vpisu oz. v treh dneh po zahtevku. Ob izpisu pa se udeležencu izda potrdilo o izpisu (izpisnica).

Če torej zanikamo pravico samoizobraževalca do potrdila o vpisu, potem mu tudi ne moremo izdati potrdila o izpisu; le zakaj bi nekdo dobil izpisnico, če pa sploh ni bil vpisan? Kako ga potem vodimo in evidentiramo njegovo izobraževanje: je mar nevidna oseba?

Če spregledamo terminološko zmedo v zakonodaji, ki enkrat govori o udeležencih izobraževanja odraslih (ZIO), drugič o izrednih udeležencih izobraževanja odraslih (Navodila), čeprav rednih udeležencev izobraževanja odraslih sploh nimamo, govori v prid stališču, da imajo vsi udeleženci izobraževanja odraslih, ne glede na obliko izobraževanja, pravico do potrdila o vpisu in posledično tudi do statusa (uveljavljanje je osebna stvar vsakega posebej, izvajalci ga ne zagotavljamo avtomatično potem, ko smo izdali potrdilo).

Če bomo ravnali v nasprotju s tem in ne bomo izdajali potrdil o vpisu t.i. udeležencem, ki so se odločili za samostojno učenje, bomo s tem kršili zakonodajo in pravice udeležencev izobraževanja odraslih.

Naše pomisleke glede izdajanja potrdil o vpisu udeležencem izobraževanja odraslih pošiljamo v zvezi s sporno okrožnico, ki smo jo prejeli iz MŠŠ v novembru 2011 in ki je povsem v nasprotju z ZIO (3. člen), čeprav se neprepričljivo sklicuje na Navodila...in Pravilnik o evidencah in dokumentaciji v izobraževanju odraslih. Ker gre v vseh primerih (tudi v primeru samoizobraževalcev) izključno za udeležence izobraževanja odraslih, ne moreta dobiti ob vpisu različnih potrdil oz. eni dobijo potrdilo, drugi pa ne.

Ker smatramo, da je v ozadju omenjene okrožnice neurejen problem fiktivnega vpisa (predvsem na višješolsko in visokošolsko izredno izobraževanje oz. študij), menimo, da bo potrebno ta problem reševati na drugačen način kot z omejevanjem pravic udeležencem izobraževanja odraslih.

Pa še to: Okrožnica, ki smo jo prejeli v oktobru, preklicuje zapisano v okrožnici, ki smo jo prejeli 31.1.2009. Tam je bilo namreč zapisano, da za udeležence v izobraževanju odraslih velja enako kot za redne dijake glede ponavljanja letnika, to je, enkrat ponavljajo letnik, da se lahko največ dve leti izobražujejo v istem letniku izobraževalnega programa. Specifika v

izobraževanju odraslih je tudi trajanje in definiranje izobraževanja po letnikih, ker govorimo pri odraslih o neopravljenih oz. opravljenih obveznostih izobraževalnega programa, ne pa o letnikih.

V DOIO se strinjamo, da bo potrebno na nacionalni ravni urediti zakonodajo, ki ureja izobraževanje odraslih, poenotiti in nedvoumno poimenovati nekatere terminološke izraze, ki se razlikujejo v različnih pravilnikih in navodilih in začeti ločevati tudi, kaj je v avtonomiji in presoji izvajalcev izobraževanja odraslih, ki so predvsem zadolženi za optimalno izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa po izbiri in zmožnostih udeleženca. Med te zadnje odločitve pa vsekakor sodi tudi oblika, ki jo izbere udeleženec, in to je lahko tudi samostojno delo (samoizobraževalci). Kar še ne pomeni, da takega udeleženca ni med vpisanimi udeleženci izobraževanja odraslih. Nasprotno, vedno več jih je po številu in v prihodnje bodo v prevladi.

Ida Srebotnik, predsednica DOIO (ida.srebotnik@scpet.net)

OCENA ADS OB MNENJU GLEDE POTRDIL O STATUSU

V posredovanem mnenju pravilno ugotavljajo, da se izobraževanje odraslih razvija (samostojno učenje, e-učenje, aformalno in priložnostno učenje itn.), kjer ni smiselno postavljati zahteve po 'vpisu', saj ga v resnici ni in tako tudi ni statusa udeleženca; analogno velja seveda za izpis;

- 'vpis' in 'izpis' sta značilnosti (lastnosti, atributa) le za formalno ter formalizirano neformalno izobraževanje; brž ko izobraževanje ali učenje ni formalizirano, ne moremo govoriti o vpisu in izpisu;
- za vse druge oblike in možnosti učenja velja, da ga lahko - če želimo ali če imamo možnost - potrdimo ali ne potrdimo;
- če ga hočemo potrditi, bomo uporabili možnost **'ugotavljanja in potrjevanja znanja'** (UPZ), angleško **'accreditation of prior learning'** (APL), ki ga zdaj imenujejo **'vrednotenje in priznavanje'** znanja, pridobljenega z neformalnim izobraževanjem in učenjem; v tem primeru je seveda tudi potreben 'vpis' v program, ki to omogoča, seveda pa ni več potrebno govoriti o izpisu.

V ADS ocenjujemo, da je prav, da sprožamo to vprašanje in zahtevamo njegovo razrešitev. Posledično bo to seveda mogoče urediti le s specifično zakonodajo za področje izobraževanja odraslih, ki se ji nekoč ne bomo več mogli izogniti. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja tega seveda ne more ustrezno urediti, saj je po svojih ciljih in rešitvah namenjen šolskemu izobraževanju, predvsem otrok in mladine.

Dr. Zoran Jelenc

MEDGENERACIJSKA SOLIDARNOST IN IZOBRAŽEVANJE STAREJŠIH V SKUPNOSTI

V letu 2012, ki je evropsko leto dejavnega staranja, bo Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in andragogiko (v sodelovanju s CMEPIUS in ob podpori Andragoškega društva ter nekaterih drugih organizacij – dogovori še potekajo), prevzela organizacijo **mednarodne znanstvene konference**, ki bo potekala v enem od raziskovalnih omrežij organizacije **ESREA** - v Omrežju za učenje in izobraževanje starejših odraslih (**ELOA** - Education and Learning of Older Adults).

Naslov konference je **Medgeneracijska solidarnost in izobraževanje starejših v skupnosti (Intergenerational solidarity and education of older adults in community)**, potekala bo 19. – 21. septembra 2012 na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Namen konference, ki jo vsako leto organizira ena od evropskih držav, je povezati evropske raziskovalce in druge zainteresirane v razpravi o možnostih, ki jih ponuja (medgeneracijsko) izobraževanje za povečanje družbene solidarnosti in zmanjševanje družbene izključenosti skupin in posameznikov v skupnosti. Poleg znanstvenih prispevkov pričakujemo tudi predstavitev nekaj primerov dobre prakse, kar bo obogatilo vsebino konference.

Konferenco bo finančno podprl Oddelek za pedagogiko in andragogiko, CMEPIUS, ESREA, za finančno pomoč smo zaprosili tudi Agencijo RS za raziskovanje in razvoj ter Mestno občino Ljubljana.

Več informacij na spletni strani konference: <http://eloa2012.pedagogika-andragogika.com/>.
Dodatne informacije dobite na naslovu: Sabina Jelenc: sabina.jelenc@guest.arnes.si

VABILO NA INFORMATIVO 2012

V petek, 20. januarja 2012, se na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani začne dvodnevni **vseslovenski sejem izobraževanja, štipendiranja in zaposlovanja – Informativa 2012**. To je edinstven sejem v Sloveniji, ki na enem mestu predstavlja izobraževalne možnosti od srednje šole naprej, različne možnosti štipendiranja, različne poklicne poti, možnosti zaposlitve in druge informacije, pomembno povezane z izobraževanjem vseh generacij.

Več informacij o dogodku dobite na spletni strani prireditve: <http://www.informativa.si>.

ADEES, E-glasilo Andragoškega društva Slovenije

Uredniški odbor: dr. Zoran Jelenc, Borka Kucler, mag. Darja Zorko Mencin (odgovorna urednica)

darja.zorko@gmail.com, mag. Marija Velikonja (urednica) marija.velikonja@t-2.net

Oblikovanje naslovnice: Irena Hlede